

בס"ד. י"א ניסן ה'תשמ"ב*

כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות¹, וידוע דיוק הזהר² בזה [הובא בדרושי רבותינו נשיאינו³] במ"ש כימי לשון רבים, והרי יציאת מצרים היתה ביום אחד, וכן בזכירת יצי"מ כתיב⁴ זכור את היום הזה אשר יצאתם ממצרים, למען תזכור את יום צאתך מארץ מצרים, ולמה נאמר כימי לשון רבים. וגם צריך להבין בתוכן הכתוב כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות, דפירוש הפשוט בזה הוא שהגאולה העתידה לבוא במהרה בימינו ממש ע"י משיח צדקנו תהי' באופן של אראנו נפלאות כמו שהיתה הגאולה דיצי"מ, ואינו מובן, הרי מבואר בכו"כ פסוקים ומאמרי רז"ל⁵ שדוקא הגאולה העתידה תהי' גאולה שלימה שאין אחרי' גלות משא"כ הגאולה דיצי"מ, הרי שהגאולה העתידה תהי' נעלית הרבה יותר מהגאולה דיצי"מ, שלכן לפי דיעה אחת אין מזכירין יצי"מ לימות המשיח⁶, וגם להדיעה שמזכירין יצי"מ לימות המשיח⁷ צריך על זה לימוד מיוחד, ומהו אומרו כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות, שהעילוי דגאולה העתידה היא מה שגם אז יהי' אראנו נפלאות כמו שהי' ביצי"מ. ויתירה מזו, דמלשון הכתוב כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות משמע שהנפלאות שהיו בימי צאתך מארץ מצרים הם ההתחלה והשרש גם על הנפלאות שיהיו בגאולה העתידה, דמזה מובן שיש מעלה בהגאולה דיצי"מ על גאולה העתידה.

(ב) **ונקודת** הביאור בזה, שבפסוק זה (כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות) יש שני פירושים. פירוש א', שגאולה העתידה תהי' כהגאולה דיצי"מ, שגם אז יהי' אראנו נפלאות כמו שהי' בהגאולה דיצי"מ. ופירוש ב', שהנפלאות שיהיו בגאולה העתידה יהיו נפלאות גם בערך הנפלאות שהיו בימי צאתך מארץ מצרים⁸. והיינו, דהגם שבכללות הנפלאות דגאולה העתידה הן דומות להנפלאות דגאולת מצרים (כפירוש הפשוט), אעפ"כ, יהי' יתרון בהנפלאות דלעתיד, ועד שיהיו נפלאות גם בערך הנפלאות דיצי"מ. וביאור מעלת הנפלאות דלע"ל על הנפלאות דיצי"מ בלשון הקבלה, הנה ידוע⁹ שביצי"מ הוצרך להוציא את ישראל ממ"ט שערים

* יצא לאור בקונטרס י"א ניסן — תשמ"ז, "לקראת יום הבהיר י"א ניסן, יום הולדת השמונים וחמש לכ"ק אדמו"ר שליט"א, לאורך ימים ושנים טובות, ולקראת חג הפסח הבעל"ט. י"ד ניסן, תהא זו שנת משיח".

(1) מיכה ז, טו.

(2) ח"א בהשמטות רסא, ב. ח"ג קעו, א.

(3) אוה"ת נ"ך עה"פ ס"ג וס"ז (ע' תפ"תפז). ד"ה כימי צאתך תש"ח בתחלתו (סה"מ תש"ח ע' 159).

(4) בא יג, ג. ראה טז, ג.

(5) ירמי' טז, יד-טו. ישע' מג, יח-יט. ברכות יב, סע"ב ואלך. תוד"ה ה"ג ונאמר — פסחים קטז, ב

(ממכילתא עה"פ בשלח טו, א). ובכ"מ. וראה בארוכה ד"ה כי בחפזון תש"ח בתחלתו (סה"מ שם ע' 151-152).

(6) ברכות שם.

(7) ראה גם פע"ח שער חג המצות פ"ז ד"ה מהר"י ז"ל, הובא באוה"ת שם ס"ח.

(8) ז"ח ר"פ יתרו. וראה גם תקו"ז תל"ב.

דלעו"ז. דוהו מה שמיד לאחרי היציאה ממצרים מתחילים ימי ספירת העומר, שבכל יום מימי הספירה יוצאים משער אחד דלעו"ז. וזה (היציאה מהשערים דלעו"ז) הי' ע"י המשכת חמישים שערי בינה. ולכן הוזכר בתורה ענין יצי"מ נ' פעמים כנגד נ' שערי בינה⁹. והנה ידוע שבנ' שערי בינה יש כמה דרגות¹⁰. נ' שערי בינה כמו שנמשכים במלכות, והוא מה שמסטרא דיובלא (בינה) נמשכים במלכות¹¹. ולמעלה יותר, הנ' שערי בינה כמו שהם במקומם, בבינה. ולמעלה יותר, כמו שהם כלולים בשער הנ', בבחינת הכתר (ובכתר גופא — בבחינת עתיק). וזהו מה שהגילויים דלע"ל יהיו נפלאות גם בערך הנפלאות דיצי"מ, כי נ' שערי בינה שנמשכו ביצי"מ הם השערים דבחינת בינה (וזה גופא, כמו שנמשכים ע"י בחינת המלכות), משא"כ לע"ל תהי' המשכת הנ' שערי בינה כמו שהם בכתר¹². ולא עוד אלא שבכתר גופא תהי' אז ההמשכה מבחינת עתיק, ובעתיק גופא מבחינת פנימיות עתיק¹³. וכמ"ש במשיח¹³ הנה ישכיל עבדי ירום ונשא וגבה מאד, דמאד (זה דכתיב גבי משיח) הוא בחינת פנימיות עתיק¹⁴, ובלשון הפע"ח¹⁵, שכל ההמשכות עכשיו הם רק מבחינת חיצוניות עתיק ולע"ל תהי' המשכת וגילוי בחינת פנימיות עתיק. אלא שאעפ"כ מדמה הכתוב הנפלאות שיהיו בגאולה העתידה להנפלאות שהיו ביצי"מ, וכפירוש הפשוט בכתוב שבגאולה העתידה יהי' אראנו נפלאות כמו שהי' בימי צאתך מארץ מצרים, כי גם ביצי"מ היו גילויים הכי נעלים, וכמבואר בהמשך תער"ב¹⁶ בפירוש נגלה עליהם מלך מלכי המלכים הקב"ה בכבודו ובעצמו¹⁷, שבכבודו ובעצמו הם דרגות הכי נעלות. אלא שביצי"מ הי' הגילוי דבחינה זו ע"י ההתלבשות בבחינת מלכות, ופסח ה' על הפתח¹⁸, דפתח הוא בחינת המלכות¹⁹, ולע"ל יהי' זה בגילוי בלי שום לבוש כמ"ש²⁰ ולא יכנף עוד מוריך.

ג) אמנם עפ"ז צריך להבין מ"ש כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות, מדוע מדמה הכתוב הנפלאות דגאולה העתידה להנפלאות שהיו בימי צאתך מארץ מצרים. וביותר אינו מובן²¹ לפי הדיעה שמזכירין יצי"מ גם לימות המשיח, דלכאורה, מכיון שהגילויים דלע"ל יהיו נעלים הרבה יותר מהגילויים שהיו ביצי"מ, למה יזכירו יצי"מ גם אז. וידוע הביאור בזה (כמ"ש בד"ה כימי צאתך לכ"ק מו"ח

9) פרדס שיי"ג (שער השערים) פ"א. וראה גם ניצוצי זהר לז"ח שם (במילואים — קכד, סע"ב ואילך).

10) ראה אוה"ת שם ס"ג.

11) מק"מ לזח"ב מ, ב. הובא באוה"ת בא ע' רפב.

12) אוה"ת נ"ך שם.

13) ישעי' נב, יג.

14) לקו"ת שה"ש בסופו (נא, סע"ב ואילך). ביאוה"ז וישב כג, א"ב.

15) שער הק"ש פט"ו. וראה גם לקו"ת שם.

16) ח"ב ע' תתקכד. וראה גם סה"מ תער"ב — תרע"ו ע' סז.

17) הגש"פ פיסקא "ויוציאנו" ופיסקא "מצה זו".

18) בא יב, כג.

19) זח"ב לו, סע"א. לקו"ת שה"ש טו, א. ד"ה כימי צאתך תש"ח פ"א (סה"מ תש"ח ע' 164). ובכ"מ.

20) ישעי' ל, כ. וראה תניא פל"ו (מו, א). ד"ה כי בחפזון הנ"ל שם.

21) רד"ה כימי צאתך הנ"ל.

אדמו"ר²²), דבגאולת מצרים נתחדש כללות ענין הגאולה ונפתח הצינור על כל הגאולות (מהגלויות, שלאחרי גלות מצרים), גם על גאולה העתידה, הגם שתהי' גאולה נעלית יותר. וע"ד הידוע שיצי"מ היתה הכנה למתן תורה, כמ"ש²³ בהוציאך את העם ממצרים תעבדון את האלקים על ההר הזה, דהגם שעיקר ענין הגאולה והחירות הי' בשעת מ"ת דוקא, כי מכיון שלפני מ"ת היתה עדיין הגזירה דעליונים לא ירדו לתחתונים ותחתונים לא יעלו לעליונים²⁴, הרי מוכן שעד מ"ת (גם לאחרי יצי"מ) לא היתה עדיין אמיתית הגאולה והחירות דתחתונים, ואעפ"כ, בעת הגאולה דיצי"מ ניתן הכח גם על הגאולה (ביטול הגזירה) שנעשה במ"ת, הנה עד"ז הוא גם בנוגע לגאולה העתידה, שבהגאולה דיצי"מ ניתן הכח גם על גאולה העתידה, מכיון שבשעת מ"ת הי' כבר מעין הגילוי דלע"ל²⁵, אלא שבשעת מ"ת הי' הגילוי רק לפי שעה ולע"ל הי' הגילוי באופן תמידי ונצחי, כי הגילוי אז הי' לא רק מצד מלמעלה כבשעת מ"ת, אלא גם מצד המטה²⁶, כי הנבראים יהיו אז בתכלית הברור והזיכוך ויהיו כלים לגילוי אלקות, להשיג דעת בוראם כפי כח האדם²⁷, וזה נעשה אתר שלים²⁸ להשראת אוא"ס שלמעלה מכח האדם.

ד) **וזהו** ג"כ מ"ש כימי צאתך מארץ מצרים, ימי לשון רבים, דכל הימים מימי גאולה הראשונה מגלות מצרים עד הגאולה העתידה בב"א הם ימי צאתך מארץ מצרים, כמבואר בהמאמר שם²⁹. והיינו, דמה שביצי"מ נפתח הצינור גם על הגאולה העתידה, הסדר בזה הוא, שבכל יום ויום (מעט יצי"מ עד גאולה העתידה) נעשה ענין יציאת מצרים באופן נעלה יותר, ועד לתכלית העילוי בזה בגאולה העתידה. והענין הוא, דהנה ארו"ל³⁰ בכל דור ודור וכל יום ויום³¹ חייב אדם לראות את עצמו כאילו הוא יצא היום³¹ ממצרים. דבכל יום ויום צריך להיות היציאה ממצרים, ובפרט בשעת ק"ש, כמ"ש אדמו"ר הזקן³² דמה שתקיננו פ' יציאת מצרים בשעת ק"ש דוקא הוא מפני שהן (ק"ש ויצי"מ) דבר אחד, וענין זה (שבק"ש צ"ל העבודה דיצי"מ) הוא גם בק"ש של ערבית, וכמ"ש הרמב"ם³³ דמה שקורין פרשת יציאת גם בק"ש של ערבית, אע"פ שאין מצות יציאת נהגת בלילה, הוא מפני שיש בה זכרון יציאת מצרים. וזהו כימי צאתך מארץ מצרים, ימי לשון רבים, אף שיצי"מ היתה ביום אחד, כי ע"י

22 הנ"ל — פי"ב (סה"מ שם ע' 164).

23 שמות ג, יב. וראה פרש"י עה"פ (משמור"ר פ"ג, ד).

24 שמור"ר פי"ב, ג. תנחומא וארא טו.

25 תניא שם.

26 המשך תער"ב ח"ב ע' תתקל-תתקלא.

27 לשון הרמב"ם הל' מלכים בסופן.

28 ראה זח"ג צ, ב. לקו"ת שה"ש כד, סע"א ואילך.

29 רפ"ב.

30 פסחים קטז, ב (במשנה).

31 הוספת (ביאור) אדה"ז בתניא רפ"ז. וראה הגש"פ עם לקוטי טעמים וכו' (קה"ת ה'תשמ"ו ואילך)

ע' תריח בשוה"ג.

32 בתניא שם (בסוף הפרק).

33 הל' ק"ש פ"א ה"ג. וראה שיחת י"א ניסן ואחש"פ ה'תשמ"ב (תורת מנחם — התוועדויות תשמ"ב

ח"ג ע' 1239 ואילך. ע' 1302 ואילך).

שמזכירין בכל יום יצי"מ (שהיתה בפעם הראשונה, ביום אחד) הנה עי"ז נעשה ימי צאתך מארץ מצרים ימי לשון רבים, שבכל יום ויום יוצאים ממצרים וגבולים נעלים יותר, און מען שטעלט זיך אָוועק במצב של ופרצת למעלה ממדידה והגבלה, ועד שבאים לופרצת בתכלית השלימות בגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו דכתיב ב"י³⁴ עלה הפורץ לפניהם. דזהו מה שמשיח הוא בן דוד, וגם הסימן על משיח הוא שהוא הוגה בתורה ועוסק במצוות כדוד אביו כו' ולוחם מלחמות ה'י³⁵, דדוד הוא מבני פרץ³⁶ דכתיב ב"י³⁷ מה פרצת עליך פרץ, פריצת כל הגדרים והמדידות וההגבלות.

ה) והנה סדר זה דגאולה [שמתחיל מיצי"מ כפשוטה, ועד שבאים ע"י העבודה דזכירת יצי"מ בכל יום לגאולה השלימה ע"י יעלה הפורץ לפנינו] יש דוגמתו בכל יום ויום³⁸. דהנה בתחלת היום קודם התפלה נמצא האדם במצרים, בהמיצרים והגבולים של הגוף, וכמ"ש³⁹ חדלו לכם מן האדם אשר נשמה באפו כי במה נחשב הוא, אל תקרי במה אלא במה, שבתחלת היום הנשמה היא רק באפו ואינה מתפשטת בהגוף ולכן הוא נחשב אז כמו במה, שהוא תוקף המיצרים והגבולים דחומריות הגוף. ולכן תחלת העבודה היא בבחינת אתכפיא, שהוא מתגבר על חומריות הגוף ונה"ב ועל הלעו"ז, ועד שפועל שגם הגוף ונה"ב יענו אמן בעל כרחן ויסייעו לעבוד את ה', אבל גם זה הוא רק בדרך אתכפיא⁴⁰. ועד שאח"כ הוא בא לבחינת אתהפכא, ובזה גופא הוא בתחלה באופן דולבי חלל בקרבי⁴¹, ואח"כ הוא מגיע לואהבת את ה' אלקיך ככל לבבך בשני יצריך⁴², שגם היצה"ר גופא נהפך לטוב, בדוגמת תשובה שלימה (תשובה מאהבה) שזדונות נעשים כזכיות⁴³ ועד שנעשים לזכיות ממש. דשני ענינים אלו שבכל יום (אתכפיא ואתהפכא) הם בדוגמת הגאולה דיצי"מ וגאולה העתידה. דיצי"מ כתיב כי ברח העם⁴⁴, שהרע ה"י בתקפו והוצרכו לברוח מהרע⁴⁵, בחינת אתכפיא. ולע"ל יהי' ואת רוח הטומאה אעביר מן הארץ⁴⁶ (דוגמת ולבי חלל בקרבי), ויתירה מזו שגם הרע גופא יהפך לטוב (בדוגמת ככל לבבך בשני יצריך), וכמ"ש⁴⁷ אז אהפוך אל עמים שפה ברורה לקרוא כולם בשם ה'

34) מיכה ב, יג. אגדת בראשית ספס"ד. וראה גם ב"ר פפ"ה, יד ובפרש"י לשם.

35) רמב"ם הל' מלכים ספי"א.

36) רות ד, יח ואילך.

37) וישב לח, כט.

38) ראה אוה"ת בראשית ח"ו תתרכו, א ואילך. ד"ה ככל דור ודור די"ג ניסן תשמ"ה (סה"מ י"א ניסן

ח"ב ע' תסו ואילך). וש"נ.

39) ישע"י ב, כב. ברכות יד, א. וראה המשך תער"ב ח"ב פש"ס. פשצ"א. ד"ה לכה דודי תרפ"ט פ"ג

(סה"מ קונטרסים ח"א כא, סע"א ואילך).

40) להעיר מתניא פל"ה (מה, א).

41) תהלים קט, כב. ברכות סא, ב. תניא פ"א (ה, ב).

42) ואתחנן ו, ה. ברכות נד, א (במשנה). ספרי ופרש"י עה"פ. וראה ירושלמי ברכות ספ"ט.

43) יומא פו, ב.

44) בשלח יד, ה.

45) תניא פל"א (מ, ב).

46) זכרי' יג, ב.

47) צפני' ג, ט.

לעבדו שכם אחד, שגם העמים גופא יהפכו לעבדו ית', ועמדו זרים ורעו צאנכם⁴⁸. ועד"ז יהי' גם בבעלי חיים, והשבתי חי' רעה מן הארץ, משביתן שלא יזיקו⁴⁹, דהגם שגם אז תהי' המציאות דחיות רעות מ"מ לא יזיקו, ולא עוד אלא שיהיו מסייעים ומשמשים לעבודת ה', וכמ"ש⁵⁰ וגר זאב עם כבש גו' וארי' כבקר גו', שיהי' תועלת מהזאב כמו מכבש ומהארי' כמו מבקר, ועד שגם הנחש (פתן, צפעוני⁵¹) יהי' שמש גדול⁵², דלא רק שגם הנחש ישמש לעבודת ה', אלא יתירה מזו, שהשימוש שלו יהי' באופן דגדלות, שמש גדול.

ו) והנה אף שבחינת אתהפכא היא, בכללות, נעלית הרבה יותר מבחינת אתכפיא, אעפ"כ יש גם מעלה בבחינת אתכפיא לגבי בחינת אתהפכא⁵³. וכמובן ממ"ש בתניא⁵⁴ דענין עובד אלקים הוא דוקא כשהוא כופה ומשנה הטבע שלו, ומעלה זו אינה בצדיק גמור. וע"י העבודה דאתכפיא דוקא אסתלק יקרא דקוב"ה בכולהו עלמין⁵⁵, המשכת וגילוי אור שבבחינת רוממות⁵⁶, וכמבואר בארוכה בהמשך דיום ההילולא⁵⁷ משל על זה ממלך בו"ד שבשביל נצחון המלחמה הוא מבזבז את כל אוצרותיו, דבשנים כתיקונן הנה לא רק שאינו משתמש בהם לשום דבר אלא שהם כמוסים וחתומים מעין כל רואה, ודוקא בעת המלחמה הנה לא רק שהוא פותח את כל האוצרות, אלא יתירה מזו שהוא מבזבז אותם בלי שום מדידה והגבלה ונותן אותם לאנשי החיל בכדי לנצח את המלחמה. והדוגמא מזה למעלה, שיש בחינת אוצר שכמוס וחתום מעין כל רואה, עין לא ראתה אלקים זולתך⁵⁸, ובכדי לנצח את המלחמה עם היצר, העבודה דאתכפיא, נותנים גם אוצר זה, ובאופן של בזבוז, ונתינת האוצר היא לאנשי החיל הפשוטים דוקא, דלהיות שעבודתם היא במס"נ למעלה ממדידת והגבלת השכל לכן גם נתינת האוצר להם היא באופן דבזבוז למעלה מכל מדידה והגבלה.

ועפ"ז יובן מה שיוזכרו יצי"מ גם לע"ל, אף שהגילויים דלע"ל הם נעלים יותר (נפלאות) מהגילויים שהיו ביצי"מ, כי מכיון שהמשכת בחינת האוצר הוא דוקא בשביל נצחון המלחמה, ולע"ל לא תהי' שום מלחמה עם היצר שהרי ואת רוח הטומאה אעביר מן הארץ, לכן, יזכירו יצי"מ גם אז, בכדי שיהי' גם המעלה שבאתכפיא, המשכת בחינת האוצר. וגם המשכה זו תהי' אז בתכלית הגילוי (ככל הענינים דלעתיד), ולא יכנף עוד מוריך.

48) ישעי' סא, ה.

49) בחוקתי כו, ב. תו"כ עה"פ (דעת ר"ש).

50) ישעי' יא, ר"ז. הובא בתו"כ שם.

51) ישעי' שם, ח.

52) סנהדרין נט, ב.

53) תו"א ויקהל פט, ג"ד. קיד, ד.

54) פט"ו — הובא בתו"א שם קיד, ד.

55) ראה זח"ב קכח, ב. תניא פכ"ז (לד, א). תו"א ויקהל פט, ד. לקו"ת ר"פ פקודי. חוקת סה, ג.

56) תו"א שם פט, ג.

57) המשך באתי לגני ה'ש"ת פי"א.

58) ישעי' סד, ג. ברכות לד, ב. סנהדרין צט, א.

ז) וזהו כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות, שבגאולה העתידה יהיו ב' המעלות, המעלה דאתכפיא, כימי צאתך מארץ מצרים, והמעלה דאתהפכא, אראנו נפלאות. דע"י מעשינו ועבודתינו בזמן הגלות⁵⁹, שכללות העבודה דזמן הגלות היא באופן דמס"נ למעלה ממדוה"ג⁶⁰, שהרי בזמן הגלות ובפרט בעקבתא דמשיחא יש מונעים ומעכבים וריבוי נסיונות, ועד להנסיון דלא יתבייש מפני בני אדם המלעיגים עליו⁶¹, ואעפ"כ אין מתחשבים עם כל המניעות, ולומדים תורה ומקיימים מצוות בלי כל חשבונות, ועד שאפילו ריקנים שבך מלאים מצוות כרימון⁶², דלא רק שהם מקיימים מצוות אלא שהם מלאים מצוות, הנה עי"ז יוצאים מהגלות ברכוש גדול של מצוות ורכוש גדול של תורה [דגם ת"ת היא מצוה, ואדרבא, היא שקולה כנגד כל המצוות⁶³], ומכיון שזה (הרכוש גדול דתומ"צ) מוסיף בהזכות הרי זה מוסיף זירוז גם בהאחישנה⁶⁴, ובאופן דוארו עם ענני שמיא⁶⁵, שבקרוב ממש תהי' הגאולה האמיתית והשלימה, ובאופן דכימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות היינו שיהיו ב' המעלות. דמכיון שהגאולה היא ע"י מעשינו ועבודתנו בזמן הגלות, ובפרט בעקבתא דמשיחא, לכן תהי' כימי צאתך מארץ מצרים, המעלה דאתכפיא, ויחד עם זה יהי' גם אראנו נפלאות, נפלאות גם בערך הנפלאות (אותות ומופתים) שהיו ביצי"מ, כולל גם הנפלאות שהיו בעת קריעת ים סוף, דהגם שבקרי"ס היו גילויים נעלים ביותר, דכאו"א מראה באצבעו ואומר זה אלי ואנוהו⁶⁶, ועד שראתה שפחה על הים מה שלא ראו נביאים⁶⁷, הנה כל זה הי' על הים, מלובש בבחינת מלכות⁶⁸ [ובדוגמת הגילוי דיצי"מ (לפני קרי"ס) שהי' על הפתח], וגם הגילוי דקרי"ס הי' רק לפי שעה, כי הגילוי אז הי' מצד מלמעלה והמטה לא הי' כלי לזה, דבכללות הוא ענין אתכפיא ולא אתהפכא [בדוגמת יצי"מ שהיתה באופן דכי ברח העם]. מכיון שזה לא בא מצד עבודת המטה. אמנם לע"ל יהי' אראנו נפלאות, נפלאות גם בערך הנפלאות שהיו ביצי"מ וקרי"ס, שהגילוי יהי' בלי שום לבוש וגם מצד המטה, ויחד עם זה יהי' גם המעלה דכימי צאתך מארץ מצרים, במהרה בימינו ממש, בביאת משיח צדקנו.

(59) תניא רפ"ז.

(60) ראה בארוכה סה"מ עטר"ת ע' תסד. ד"ה אין הקב"ה בא בטרוניא תרפ"ה פ"ב ואילך (סה"מ קונטרסים

ח"ג ע' קבא ואילך).

(61) רמ"א אר"ח ס"א ס"א. שו"ע אדה"ז שם ס"ג. מהדו"ב שם ס"א.

(62) חגיגה בסופה. עירובין יט, א.

(63) הלכות ת"ת לאדה"ז פ"ד ס"ב. וש"נ.

(64) סנהדרין צח, א.

(65) דניאל ז, יג. סנהדרין שם.

(66) בשלח טו, ב. פרש"י עה"פ. שמו"ר ספכ"ג.

(67) מכילתא ופרש"י עה"פ.

(68) ד"ה כי בחפזון תשי"ח ספ"א. ובכ"מ.